

HORDÓKÉSZÍTÉS

A bodnárok kéziszerszámai lényegében évszázadokon át változatlanok voltak. A technológiában az első komoly áttörést a gyaluk megjelenése jelentette a 18. században. Ez az újítás német földről terjedt, főként a céhes legények vándoréveinek köszönhetően.

A hordókészítés jó minőségű, lehetőleg csomómentes **tölgyfa rönkök méretre vágásával** és a leszabott **tuskók sugárirányú feldarabolásával** kezdődött. A **dongákat** faragóbárrdal nagyolták ki, majd a satunak használt faragószékbe befogva vonókéssel és gyaluval készre igazították. A munkában a méreteket rögzítő sablonok, úgynevezett módlák voltak segítségükre.

A kifaragott dongákat két évig pihentették. Az erre szolgáló **szárítómáglyákat** az udvar végében rakták fel: mindegyikben száz gönci hordóhoz szükséges alapanyag – donga és hordófenék – száradt.

A hordókészítés következő műveleteként a kádár az **abroncsokba állítja a dongákat**, befeszíti, majd felrakja a többi abroncsot. Az évszázadokig használt mogyorófa-abroncsokat csak lassan váltotta fel a vasabroncs, amelynek használata a borvidéken az 1850-es években jutott túlsúlyba. A vasabroncs ugyan tovább növelte az amúgy is drága hordó árát, a hosszú úton azonban csökkent az elfolyás veszélye.

Az összeállított edényt a bodnár **forgácsból rakott tűz fölött** egy speciális szerszámmal **húzza össze**. Gyaluk, csínvágók, körző segítségével kerül lassan minden donga a helyére. Végül a bodnár **beilleszti a hordófeneket, kifúrja a csapnak való lyukat**, és véglegesre szögecseli az abroncsokat.

A hordó nemcsak a bortárolás és szállítás eszköze volt. **A jó minőségű tölgyfa jellegzetes ízeket, aromákat kölcsönöz a boroknak, finom savakkal gazdagítja azokat.** A ma divatos barikolás a Hegyalján évszázados gyakorlat volt, hiszen az új bor mindig új hordóba került, vagy ha mégsem, akkor a hordók dongáit újra gyalulták!

Tokaji Múzeum
3910 Tokaj, Bethlen G. u. 7.
☎+36 47 352 636
✉ info@tokajimuzeum.hu

Világörökségi Bormúzeum
3910 Tokaj, Serház út 55.
☎+36 47 552 050
✉ info@bormuzeum.eu